

สรุปผลการดำเนินงาน

Soul Connect Fest 2023

จุดเชื่อมโยงการเดินทางของงานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา¹

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

จากโจทย์สำคัญของสำนักสร้างเสริมระบบสื่อและสุขภาวะทางปัญญา (สำนัก 11) ของสสส. ในการเชื่อมโยงงานสุขภาวะทางปัญญาของไทยเข้ากับงานสร้างเสริมสุขภาพระดับสากล ทำให้กลุ่มคนทำงานสร้างเสริมสุขภาวะทางปัญญาของไทยต้องกลับมาจัดทัพจัดขบวนภายใน เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ประเด็นการทำงาน แบ่งปันข้อมูลสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบัน และร่วมกันสังเคราะห์ภาพรวม เพื่อกำหนดทิศทางการทำงานเชิงยุทธศาสตร์ที่ าระดับขบวนการทำงานในประเทศ และการเข้าเชื่อมโยงกับงานระดับสากล รวมทั้งเป็นการขยายการรับรู้และความเข้าใจในประเด็นสุขภาวะทางปัญญาให้กับคนทำงานสร้างเสริมสุขภาพและสาธารณะไปพร้อมกัน

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การทำงานที่ผ่านมา พบว่าสำนัก 11 มีต้นทุนการทำงานสำคัญจากการบ่มเพาะการทำงานร่วมกับภาคีสุขภาวะทางปัญญา ทั้งองค์กรภาคประชาสังคม การศึกษา องค์กรศาสนา และกลุ่มคนที่รวมตัวกันทำงานในประเด็นในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา เพื่อขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาพที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพทั้ง 4 มิติ คือ กาย จิตใจ สังคม และปัญญา อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนงานสุขภาวะทางปัญญาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังเป็นการขยายงานในแนวราบของผู้ปฏิบัติการกลุ่มต่างๆที่สนใจประเด็นนี้ และการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ในลักษณะทางเลือกของระบบที่มีอยู่ ทำให้พื้นที่การทำงานประเด็นสุขภาวะทางปัญญาในโครงสร้างใหญ่ของระบบสุขภาพ รวมทั้งโครงสร้างทางวัฒนธรรมและการรับรู้ของสาธารณะยังมีไม่มากนัก รวมทั้งพบช่องว่างสำคัญของขบวนการทำงานคือ

1. ขาดพื้นที่เชื่อมโยงกลุ่มคน-องค์กรที่ทำงานด้านสุขภาวะทางปัญญาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ทั้งพื้นที่ความสัมพันธ์และพื้นที่การพัฒนาชีวิตด้านในร่วมกันแบบเป็นชุมชน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนงานสุขภาวะทางปัญญา

2. ขาดการตั้งโจทย์หรือเป้าหมายที่แหลมคมเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน

3. ขาดการจัดการความรู้ในภาพรวมของขบวนการทำงาน และขาดกำลังคนในการทำงานด้านนี้

4. ขาดการออกแบบงานสื่อสารสุขภาวะทางปัญญาที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะแต่ละกลุ่ม

5. การเชื่อมโยงกับมิติทางสังคม การสร้างนโยบายสาธารณะ และการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะทางปัญญาในสังคมยังเกิดขึ้นได้น้อย

จากโจทย์และช่องว่างดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการจัดทำโครงการ Soul Connect Fest มหกรรมพบเพื่อนใจ ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2566 โดยแบ่งงานออกเป็น 2 กลุ่มหลัก คืองานประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายความรู้สุขภาวะ

¹ โดย จารุภา ะสี ศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทางปัญญา, กันยายน 2566.

ทางปัญญาครั้งที่ 1 (วันที่ 17-18 ส.ค. ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และงาน Soul Connect Fest มหกรรมพบเพื่อนใจ (วันที่ 19-20 ส.ค. ที่ลิโด้ คอนเน็คท์) เพื่อเปิดพื้นที่เชื่อมโยงคนทำงานจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งผู้จัดทำนโยบายการสร้างเสริมสุขภาพ นักวิชาการ ผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ อินฟลูเอนเซอร์ ผู้สนใจทั่วไป และคนรุ่นใหม่ให้มาร่วมกันทำงาน และสร้างพื้นที่เรียนรู้ของสาธารณะร่วมกัน โดยมีองค์กรจัดการและประสานงานหลักคือ ศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทางปัญญา และธนาคารจิตอาสา ร่วมกับองค์กรร่วมจัดงานจำนวนมาก ทั้งภาคีผู้รับทุนของสำนัก 11 และเครือข่ายอื่นๆ เพิ่มเติม

2. แนวทางการดำเนินการ (Processes) แสดงให้เห็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นเลิศ

โครงการ Soul Connect Fest มหกรรมพบเพื่อนใจ มีแนวทางการดำเนินงานสำคัญคือ การจัดตั้งกลไกหลักในการทำงานโดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่มคนและองค์กรต่างๆ ที่ทำงานหรือสนใจการทำงานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาให้มีผลกระทบต่องสังคมมากขึ้น และสร้างการมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมตลอดกระบวนการทำงาน

โดยในส่วนงานวิชาการ การจัดประชุมวิชาการสุขภาวะทางปัญญาระดับชาติครั้งแรกเกิดขึ้นได้จากการร่วมแรงร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำ ของเครือข่ายการทำงานจำนวนมาก โดยมี ศ.นพ.ประเวศ วะสี เป็นที่ปรึกษาหลัก และท่านได้มอบหมายให้ นพ.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์ ประธานมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติมาเป็นประธานกรรมการการจัดประชุม ทำให้เกิดแนวทางหลักในการจัดประชุมที่เน้นการสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง ที่เรียกว่า “ปัญญาปฏิบัติ” และการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับการทำนโยบายสาธารณะและการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ รวมทั้งมีองค์กรร่วมจัดหลักคือสมาคมสังคมวิทยาสาธารณะ ทำให้เกิดการขยายเครือข่ายการทำงานไปในกลุ่มอาจารย์ด้านสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาจากหลายมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค และเกิดการวางองค์ประกอบต่างๆของการจัดประชุมตามแบบแผนมาตรฐานของงานประชุมวิชาการระดับชาติ ทำให้มีสถาบันวิชาการให้ความสนใจเป็นองค์กรร่วมจัดในลักษณะ co-pay เป็นจำนวนมาก โดยศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทางปัญญาได้ทำหน้าที่ทำ mapping คน-องค์กรที่ทำงานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา สัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การทำงานขององค์กรต่างๆ สังเคราะห์ประเด็นสำคัญเพื่อขึ้นรูปงานประชุม รวมทั้งประสานงานและจัดการเพื่อให้การดำเนินงานราบรื่น

นอกจากองค์กรร่วมจัดหลักแล้ว กลไกสำคัญของการขับเคลื่อนงานคือองค์กร-กลุ่มบุคคลที่มาร่วมจัดงานทั้งหมด ได้แก่ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คณะ (คณะกรรมการจัดงานประชุมวิชาการและคณะทำงานวิชาการ) โหนดวิชาการ และเจ้าภาพห้องย่อย รวมทั้งสิ้น 37 องค์กร ซึ่งทั้งหมดมาจากการเชื้อเชิญให้มาร่วมกันทำงาน โดยตั้งต้นจากการนำเสนอชื่อขององค์กรผู้จัดหลัก คือ ศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทางปัญญา สมาคมสังคมวิทยาสาธารณะ และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติในส่วนของงานมหกรรมสุขภาวะทางปัญญาที่ลิโด้ คอนเน็คท์ ถือเป็นความร่วมมือสำคัญระหว่างสำนัก 11 และภาคีผู้รับทุนของสำนัก โดยกลไกคณะทำงานหลักคือ สำนัก 11 ธนาคารจิตอาสา และศูนย์ความรู้ประสานงานสุขภาวะทางปัญญา ทำหน้าที่เชื่อมโยงและประสานงานเครือข่ายการทำงาน และตัดสินใจร่วมกันในขั้นตอนการดำเนินงาน

ต่างๆ โดยมีบริษัทหัวใจ กะ กัลยาณมิตร ซึ่งเป็นภาคีสถาบัน 11 เช่นกัน อาสาทำงานครีเอทีฟให้โดยไม่คิดมูลค่า และเชื่อมโยงบริษัทต่างๆในเครือข่ายของหัวใจ มารับทำงานสร้างสรรค์ส่วนต่างๆ จนเกิดผลงานที่ประสบความสำเร็จอย่างดี

เช่นเดียวกับปีงานประชุมวิชาการ กลไกสำคัญของการขับเคลื่อนงานคือผู้ร่วมจัดงาน 30 องค์กร จากทั้งภาคผู้รับทุนของสำนัก และขยายเครือข่ายไปยังกลุ่มเพื่อนของผู้รับทุน รวมทั้งจากการเชิญชวนของสำนักโดยตรง ให้มาเป็นผู้ร่วมจัดโดยไม่คิดมูลค่า หรือได้รับค่าตอบแทนในลักษณะกึ่งอาสาสมัคร และที่สำคัญคือ มีการจัดการระบบอาสาสมัครมากกว่า 100 คนเข้ามาช่วยในวันจัดงาน โดยภาคีสถาบันของสำนักที่ทำงานด้านอาสาสมัคร คือธนาคารจิตอาสา เครือข่ายพุทธิกา และมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม ร่วมกันดำเนินงาน

การขึ้นรูปงานเริ่มจากการจัดวงสนทนาในกลุ่มภาคีสถาบันของสำนัก 11 เพื่อให้ทุกกลุ่ม-องค์กรได้บอกเล่าถึงหัวใจหลักในการทำงานของตน และนำมาเชื่อมโยงจนเป็นธีมหลักของการจัดงาน รวมทั้งนำกิจกรรมสำคัญของแต่ละกลุ่ม-องค์กรมาร่วมจัดในงาน ผ่านการคัดสรรประเด็น จัดกลุ่มกิจกรรม และออกแบบองค์ประกอบต่างๆอย่างสร้างสรรค์ของหัวใจ กะ กัลยาณมิตร โดยภาคีสถาบันต่างๆร่วมกันมาเป็นผู้จัดกิจกรรมหลักในงาน ช่วยกันดูแลผู้เข้าร่วม บรรยากาศ และการจัดการต่างๆในงาน ทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจ มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมาก ช่วยเพิ่มความสัมพันธ์ที่ดีและมีความสุขจากการทำงานร่วมกัน และพบการขยายวงการเชื่อมโยงกันเองระหว่างภาคีสถาบันต่างๆอย่างเป็นธรรมชาติ

3. ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของกระบวนการ

โครงการ Soul Connect Fest มหกรรมพบเพื่อนใจ ทำให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ดังนี้

3.1 เกิดต้นแบบพื้นที่สื่อสารและเรียนรู้สาธารณะขนาดใหญ่ ที่เข้าถึงง่าย สร้างสรรค์ ดึงดูดใจ และทำให้เกิดการขยายผลการรับรู้ของสาธารณะในประเด็นการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาในวงกว้าง

โดยมีตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นคือ

(1) เกิดต้นแบบพื้นที่เรียนรู้จำนวน 2 พื้นที่

ได้แก่ งานประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายความรู้สุขภาวะทางปัญญาครั้งที่ 1 (วันที่ 17-18 ส.ค. ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และงาน Soul Connect Fest มหกรรมพบเพื่อนใจ (วันที่ 19-20 ส.ค. ที่ลิโด้ คอนเน็คท์) ซึ่งเป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่ทำให้ประเด็นสุขภาวะทางปัญญาที่มีความเป็นนามธรรมสูง สามารถสื่อสารเป็นรูปธรรมเช่นเดียวกับการจัดงานในกระแสหลักทั่วไป ขณะที่ยังสามารถคงลักษณะเฉพาะตัวของการเรียนรู้ในมิติสุขภาวะทางปัญญาเอาไว้ได้ คือการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การเรียนรู้แบบกลุ่ม และการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสภาวะจิตที่มีสติและสมาธิ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและร่วมสมัย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมงานได้เข้าใจประเด็นสำคัญของสุขภาวะทางปัญญา พร้อมกับการเข้าใจตัวเองและเห็นความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งของตนเองกับโลกรอบตัว

ทั้งสองงานทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในพื้นที่การเรียนรู้เดียวกันได้อย่างหลากหลาย โดยในปีวิชาการมีคนทำงานและนักวิชาการรุ่นใหญ่เข้าร่วมในงานจำนวนมากอย่างมีชีวิตชีวา ผ่านการเข้าร่วมการปาฐกถา การแสดง งานเลี้ยงเชื่อม

สัมพันธ์ และการจัดห้องประชุมวิชาการย่อย 26 ห้อง ขณะที่ส่วนของงานมหกรรมประกอบด้วยนิทรรศการแบบ interactive 1 ชุด บูธกิจกรรม 14 บูธ ทอล์ก-ดนตรี-การแสดง รวม 11 ชุด เวิร์กช็อป 19 เวิร์กช็อป วงสนทนาสะท้อนการเรียนรู้ตลอดงาน และแบบทดสอบออนไลน์เพื่อรู้จักจิตใจตนเอง 1 แบบทดสอบ ได้มีผู้นำแถวสองขององค์กรร่วมจัดเข้าร่วมทำงานอย่างแข็งขัน ขณะที่ผู้ร่วมงานก็มีคนหลากหลายวัยเข้าร่วมทั้งสองงาน โดยเป็นทั้งกลุ่มที่มีประสบการณ์ ความต้องการ หรือความสนใจใคร่รู้ในการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาทั้งระดับปัจเจกและสังคมเป็นทุนเดิม และเป็นคนรุ่นใหม่ที่ยากู้อะไรลองเครื่องมือใหม่ๆที่น่าสนใจในการพัฒนาตนเอง

(2) มีผู้เข้าร่วมงานออนไลน์มากกว่า 10,000 คน

แบ่งเป็นผู้เข้าร่วมงานประชุมวิชาการไม่น้อยกว่า 750 คน² และผู้เข้าร่วมงานมหกรรมไม่น้อยกว่า 10,000 คน³ และผู้ที่แสดงความประสงค์จะร่วมงานอีกจำนวนหนึ่งที่ลงทะเบียนเข้าร่วมงานไม่ทัน รวมทั้งมีพื้นที่จัดงานไม่เพียงพอรองรับความต้องการที่เกิดขึ้น

จากรายงานการติดตามประเมินผลโครงการในระหว่างและหลังจบกิจกรรม ในส่วนการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน พบว่า ผู้เข้าร่วมงานประชุมวิชาการพึงพอใจในงานโดยรวม 85.4% และพึงพอใจต่อการจัดห้องย่อยวิชาการ 90.1% ผู้เข้าร่วมงานมหกรรมพึงพอใจในงาน 85.8% และผู้เข้าร่วมงานจากทั้งสองงานมีความต้องการในการจัดงานครั้งต่อไป 99.7%

จากการประเมินตนเองของผู้ร่วมงานวิชาการ พบว่า หลังร่วมงานแล้ว เกิดความเข้าใจประเด็นสุขภาวะทางปัญญาที่ระดับ 86% และเข้าใจตนเองที่ระดับ 85.8% โดยเกิดจากกิจกรรมต่างๆในงาน ทั้งการเสวนา การตระหนักรู้ผ่านเวิร์กช็อป กิจกรรม บรรยายภาค ดนตรี อาหาร การจัดการขยะ ไม้ตรีจิตและความใส่ใจของวิทยากรและทีมงาน รวมทั้งจากการได้เข้าร่วมในพื้นที่การเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ ได้รับรู้มุมมองของตนเองและผู้อื่น และเข้าใจสถานะของสังคมมากขึ้น

ส่วนผู้เข้าร่วมงานมหกรรม พบว่า เกิดความเข้าใจตนเองที่ระดับ 83% เข้าใจผู้อื่นที่ระดับ 83.2% และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตัวเองให้มีสุขภาวะทางจิตจิตวิญญาณที่ดีในระดับ 87.2% โดยให้ความเห็นว่า งานที่จัดขึ้นเป็นพื้นที่ที่ทำให้ได้ทบทวนตนเอง รู้จักตนเอง ปรับมุมมองที่มีต่อผู้อื่น เป็นพื้นที่เยียวยาจิตใจ มีเครื่องมือหลากหลายที่นำไปใช้ในการดูแลตนเองได้ ได้รู้จักเพื่อนใหม่ที่สนใจเรื่องการพัฒนาภายในตนเอง ได้รับความรู้ที่ไม่มีในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย เห็นโอกาสในการพัฒนาตนเอง รู้ว่าชีวิตมีคุณค่า ชื่นชมกระบวนการที่สะท้อนได้ตรงประเด็น และทีมงานให้คำแนะนำให้กำลังใจ

(3) เกิดการเข้าถึงผ่านช่องทางออนไลน์ราว 6,000,000 ครั้ง

² แบ่งเป็นผู้เข้าร่วมทั่วไปอย่างน้อย 350 คน (สัดส่วนที่พบมากมาจากคนในแวดวงการศึกษาและองค์กรเอกชน ที่รองลงมาคือบุคลากรทางสุขภาพและคนทำงานภาคสังคม), แกร็บเชิงวิชาชีพและศิลปิน 31 คน, สสส. 39 คน, คณะกรรมการจัดงานและผู้จัดห้องย่อย 46 คน, วิทยากรและแกร็บเชิงห้องย่อย 199 คน, ทีมงานและอาสาสมัคร 92 คน)

³ แบ่งเป็นผู้เข้าร่วมงานทั่วไปอย่างน้อย 10,000 คน เป็นผู้ลงทะเบียนร่วมงานราว 25% ที่เหลือเป็นการ walkin หน้างาน, สสส. 10 คน, ภาควิชาจิตกรรมไม่น้อยกว่า 250 คน, อาสา 170 คน, ทีมงานประมาณ 70 คน

ผ่านช่องทางการสื่อสารที่สำคัญคือเฟสบุ๊กเพจ Soul Connect Fest ซึ่งจัดทำขึ้นในช่วงต้นเดือนมิ.ย. 66 เพื่อประชาสัมพันธ์งานที่จะจัดขึ้นในช่วงวันที่ 17-20 ส.ค. 66 โดยเน้นการประชาสัมพันธ์งานมหกรรมเป็นหลัก ผลของการสื่อสารในช่วงวันที่ 16 มิ.ย. – 20 ส.ค. 66 พบว่า มีการสื่อสารโพสต์ต่างๆของเพจออกไปเกือบ 4.5 ล้านครั้ง มีผู้ใช้งานที่มองเห็นโพสต์ 3.85 ล้านครั้ง เกิดการมีส่วนร่วม (ไลค์, คอมเมนต์, แชร์, คลิก) เกือบ 1.5 แสนครั้ง มีผู้ติดตามมากกว่า 6,500 คน เป็นผู้หญิงราว 3 ใน 4 ช่วงอายุที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 25-34 ปี ราว 1 ใน 3 ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งช่วงวัยและถิ่นอาศัยตรงกับกลุ่มเป้าหมายหลักของงาน

ส่วนการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิชาการใช้ช่องทางหลักคือ เฟสบุ๊กเพจจิตวิวัฒน์ - New Conscious และเว็บไซต์จิตวิวัฒน์ www.jitwiwat.com โดยในเพจมีผู้ใช้งานมองเห็นโพสต์ประชาสัมพันธ์งานมากกว่า 100,000 ครั้ง (ออร์แกนิก) และเกิดการมีส่วนร่วมมากกว่า 10,000 ครั้ง มีผู้ติดตามเพจมากกว่า 1,500 คน เป็นผู้หญิงราว 66% ผู้ชายราว 44% ช่วงอายุที่สนใจมากที่สุดกระจายตัวใกล้เคียงกันในช่วง 25-54 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล

นอกจากการจัดทำสื่อเองแล้ว โครงการได้ร่วมกับเพจที่มีฐานผู้ติดตามมากกว่า 400,000 คน จำนวน 4 เพจ คือ มนุษย์กรุงเทพ, The People, มนุษย์ต่างวัย, The Momentum) ผลิบทบความจากชีวิตและงานของผู้ร่วมจัดงานจำนวน 10 บทความ โดยเน้นที่ผู้ร่วมจัดงานวิชาการ มียอดการเข้าถึงรวมทุกช่องทางมากกว่า 1.85 ล้านครั้ง และมีส่วนร่วมมากกว่า 27,000 ครั้ง รวมทั้งได้รับการสนับสนุนจากโครงการสานพลังการสื่อสารภาคีเครือข่ายระบบสื่อและสุขภาวะทางปัญญา ในการเชิญอินฟลูเอนเซอร์ที่เป็นขวัญใจของคนรุ่นใหม่เข้าร่วมกิจกรรมสาธิตที่จะจัดขึ้นในงานมหกรรม และเขียนรีวิวกิจกรรมนั้นๆในช่องทางการสื่อสารของตนเอง ทำให้เพิ่มการเข้าถึงการประชาสัมพันธ์งานในกลุ่มคนรุ่นใหม่อีกจำนวนมาก

(4) มีสื่อมวลชนลงเนื้อหาประชาสัมพันธ์งานผ่านช่องทางสื่อต่างๆคิดเป็นค่า PR value 13,550,500 บาท

โครงการได้รับการสนับสนุนจากโครงการสานพลังการสื่อสารภาคีเครือข่ายระบบสื่อและสุขภาวะทางปัญญา จัดงานแถลงข่าว Soul Connect Fest ขึ้นที่ สสส. เมื่อวันที่ 4 ส.ค. 66 และเชิญสื่อมวลชนร่วมพิธีเปิดงานวิชาการและงานมหกรรมในวันที่ 17 และ 19 ส.ค. ตามลำดับ ทำให้ได้รับการนำเสนอในพื้นที่สื่อต่างๆจำนวน 89 ข่าว คิดเป็น PR value รวม 13,550,500 บาท

3.2 เกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายสุขภาวะทางปัญญา เกิดเป้าหมายและทิศทางการทำงาน เพื่อส่งเสริมการทำงานประเด็นสุขภาวะทางปัญญาให้เกิดผลกระทบต่องสังคมมากขึ้น

โดยมีตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นคือ

(1) มีองค์กรร่วมจัดงานจำนวน 60 องค์กร

งาน Soul Connect Fest ถือเป็นการรวมตัวกันครั้งใหญ่ของกลุ่ม-องค์กรที่ทำงานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา โดยส่วนหนึ่งเป็นเครือข่ายใหม่ ทำให้เกิดโอกาสสำคัญในการสร้างความเป็นเครือข่ายต่อเนื่อง และเป็นจุดเริ่มต้นในการ

เคลื่อนงานต่อไปแบบ Collaborative Network โดยส่วนงานวิชาการมีองค์กรร่วมจัด 37 องค์กร⁴ ส่วนงานมหรรรรม 31 องค์กร⁵ และองค์กรที่ร่วมจัดทั้ง 2 งาน 8⁶ องค์กร

ผลสำคัญที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกันครั้งนี้คือ การเปิดพื้นที่ความเป็นไปได้ใหม่ๆ ในการขับเคลื่อนงานประเด็น สุขภาวะทางปัญญาดังนี้

- พื้นที่ในการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดของภาคีสุขภาวะทางปัญญา ร่วมทุกข์ ร่วมสุข ช่วยกันทำงานที่ ยากลำบาก และเติมเต็มความสัมพันธ์ให้ใกล้ชิดกันขึ้น

- พื้นที่ของการแลกเปลี่ยนการทำงานและความเข้าใจต่องานของภาคีกลุ่มต่างๆ เช่น นักวิชาการสังคมศาสตร์ที่ สนใจประเด็นนี้กับคนทำงานสายปฏิบัติการที่ทำงานเรื่องนี้มานาน และภาคีสุขภาวะทางปัญญาในหน่วยงานเฉพาะที่ แตกต่างกัน

- พื้นที่ของการให้ความสำคัญกับการมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางปัญญาของคนกลุ่มต่างๆ หลาก เพศ วัย ระดับการศึกษา อาชีพ ทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจน และเกิดเป็นแนวร่วมในการทำงานในอนาคตมากขึ้น

⁴ ประกอบด้วย สถาบัน 18 แห่งใน 10 มหาวิทยาลัย, หน่วยงานรัฐ-ในกำกับรัฐ 6 แห่ง, ภาคประชาสังคม 13 กลุ่ม-องค์กร ได้แก่ สำนักสร้างเสริมระบบ สื่อและสุขภาวะทางปัญญา สสส., ศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทางปัญญา, มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ, สมาคมสังคมวิทยาสาธารณสุข(ประเทศไทย), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: สถาบันวิจัยสังคม และ Human Security and Equity Research Unit (HuSE) สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม และ สถาบันเอเชียศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์, คณะสังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์: คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ (หน่วยชีวทันตภิบาล ภาควิชาศัลยศาสตร์) คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (วิทยาเขตปัตตานี), มหาวิทยาลัยรังสิต: คณะกายภาพบำบัดและเวชศาสตร์การกีฬา และวิทยาลัยนเทศศาสตร์, ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, ภาควิชามานุษยวิทยา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ภาควิชาสังคม วิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สรพ.), สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.), สำนักงานคณะกรรมการ สุขภาพแห่งชาติ (สช.), กลุ่มวิจัยสังคมและสุขภาพ สำนักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, โครงการสร้างสุขและจิตสำนึกด้วย โปรแกรมสติในองค์กร กรมสุขภาพจิต, สมาคมนักจิตวิทยาคลินิกไทย, มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนกรุณา, มูลนิธิเครือข่ายพุทธิกา, มูลนิธิเครือข่าย พัฒนาศักยภาพผู้นำสร้างสุขภาวะ (คศน.), Homemade 35, ธนาคารจิตอาสา, กลุ่ม Peaceful Death, กลุ่ม Thai Transformative Learning for Medicine, กลุ่ม Queer Riot, กลุ่ม ชะใจ, เคี้ยวเขียว Green Catering

⁵ เป็นภาคีผู้รับทุนของสำนัก 11 และเพื่อนของภาคีที่ทำงานเชื่อมโยงกับประเด็นสุขภาวะทางปัญญา ได้แก่ C3 Artistic Hub: Collaborate และ Create.Community, Creative Citizen, Eyedropper Fill, Food spirit, Friends & Forest, Happiness truck, Happy Growth, Muchimore, Peaceful Death, sand tray play กิติ therapy ก็ได้, Somaspace, SOOK Enterprise by สสส., Spirit of Cacao, Sunday Blue, The Last Memory Project, WE ONENESS, กลุ่มชะใจ, โครงการก่อการครู คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โครงการผู้นำ กระบวนทัศน์ใหม่ อาศรมวงศ์สนิท, โครงการสานพลังการสื่อสารภาคีเครือข่ายระบบสื่อและสุขภาวะทางปัญญา, ชีวมิติตร วิสาหกิจเพื่อสังคม, ธนาคาร จิตอาสา, นิตยสารสารคดี, แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส., แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ, ไพโรสาร (Praisan.org), มูลนิธิ อาสาสมัครเพื่อสังคม-อาสาสมัคร, มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม-พลเมืองอาสา, วารีแห่งใจ, ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักสร้างเสริม ระบบสื่อและสุขภาวะทางปัญญา สสส.

⁶ ได้แก่ สสส., ศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทางปัญญา, ธนาคารจิตอาสา, มูลนิธิเครือข่ายพุทธิกา, ศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทาง ปัญญา, สถาบันวิจัยและพัฒนาชุมชนกรุณา, กลุ่มชะใจ, ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- พื้นที่ของการเชื่อมโยงการทำงานประเด็นต่างๆเข้าด้วยกันโดยมีมิติสุขภาวะทางปัญญาเป็นแกนกลาง (การศึกษา, สุขภาพ, สังคม, เครื่องมือ-กระบวนการเรียนรู้, ประเด็นร่วมสมัยที่ท้าทาย)

- พื้นที่ของโอกาสให้คนรุ่นใหม่ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ตรงในประเด็นนี้เข้าร่วมกิจกรรมฟรี (จำเป็นมาก เพราะโดยปกติเวิร์กช็อปที่ต้องจ่ายเงิน ทำให้คนรุ่นใหม่ที่ยังมีเงินไม่มากนักไม่เข้าร่วม เพราะยังไม่รู้จักดี และคนรุ่นใหม่บอกว่าเพื่อนเขาน้อย 20% มีปัญหาสุขภาพจิตอย่างรุนแรงและเข้าไม่ถึงการรักษา)

- พื้นที่ของการสื่อสารสาธารณะที่ทำให้เกิดแรงกระเพื่อมเป็นกระแส ทั้งกับคนกลุ่มใหม่ (ผ่านการโฆษณาในช่องทางต่างๆ) และคนทำงานสุขภาวะทางปัญญาที่เข้าร่วมงานและเขียนเล่าเรื่องผ่านโซเชียลมีเดีย)

- พื้นที่ของความร่วมมือเพื่อสร้างนโยบายสาธารณะที่มีจิตวิญญาณร่วมกัน

จากการสำรวจความคิดเห็นเจ้าภาพห้องย่อยในงานประชุมวิชาการ 28 ราย และภาคีผู้จัดกิจกรรมในงานมหกรรมจำนวน 42 ราย พบว่า 100% ต้องการทำงานในลักษณะการจัดมหกรรมสุขภาวะทางปัญญาในครั้งต่อไป โดยเจ้าภาพห้องย่อยสะท้อนว่า งานที่จัดขึ้นเป็นเสมือนของขวัญแก่นักวิชาการ นักกิจกรรม ที่ตกผลึกความเข้าใจอย่างยาวนานจนเป็นเนื้อเป็นตัว ได้มารวมตัวกันสร้างสรรค์ แบ่งปัน เชื่อมโยง เห็นแสงสว่างในการยกระดับจิตวิญญาณของสังคม ขณะที่ภาคีผู้จัดกิจกรรมในงานมหกรรมสะท้อนว่า ทำให้ได้เห็นสุขภาวะทางปัญญาผ่านเครื่องมือหลากหลาย รู้จักเครือข่ายอีกมากมายที่ทำกิจกรรมที่มีเป้าหมายในการพัฒนาจิตใจและจิตวิญญาณ กิจกรรมทำให้ได้เห็นคนออกจากทุกข์ ส่งผลให้ภาคีเครือข่ายได้รับการเติมพลังสำหรับตนเอง กิจกรรมต่างๆย่อยเนื้อหาได้ดี เข้าถึงผู้คนได้ง่าย เข้าถึงวัยรุ่นได้ดี และเห็นโอกาสของการเคลื่อนไปสู่สุขภาวะทางปัญญาของสังคม และกระตุ้นให้เรียนรู้ ภาพลักษณ์งานมีความทันสมัยเหมาะกับกลุ่มคนรุ่นใหม่ สถานที่กลางเมืองเดินทางสะดวก

ในการถอดบทเรียนร่วมกันในกลุ่มคนทำงานพบว่า การได้มาร่วมจัดงานทำให้มีผู้ร่วมจัดจำนวนหนึ่งตัดสินใจอยู่บนเส้นทางงานลักษณะนี้ต่อไป ไม่อย่างนั้นคงจะเลิกทำ เพราะที่ผ่านมารู้สึกตัน และมีคนเข้าร่วมน้อย ทำให้ไม่เชื่อว่างานหรือเครื่องมือของพวกเขาสามารถดูแลผู้คนได้จริง การเห็นว่าผู้คนจำนวนมากต้องการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดกำลังใจในการทำงานต่อ และต้องพยายามขยายแวงดวงการทำงานให้คนรู้จักมากขึ้น

(2) เกิดการประกาศเจตนารมณ์ของเครือข่ายความรู้สุขภาวะทางปัญญาเรื่อง “ปฏิญญาสยาม เรื่องการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา พ.ศ. 2566”

ดร.ชนกกาญจน์ พันธุ์เดิมวงศ์ ศูนย์ความรู้และประสานงานสุขภาวะทางปัญญา ยกร่าง “ปฏิญญาสยาม เรื่องการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา พ.ศ. 2566” โดยตั้งต้นจากธรรมเนียมว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 3 พ.ศ. 2565 สาระหมวดสุขภาพทางปัญญา ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการประชุมภาคีเครือข่ายองค์กรร่วมจัดงานประชุมวิชาการ (เมื่อ 24 ก.ย. 66) และการปรึกษาหารือกับมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และสถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีเนื้อหาสำคัญเพื่อให้เห็นว่า การพัฒนาสุขภาวะทางปัญญาทั้งของปัจเจกและสังคมเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติการในระบบและโครงสร้างต่างๆของสังคม

การร่วมประกาศเจตนารมณ์ทำในพิธีปิดงานประชุมวิชาการเมื่อวันที่ 18 ส.ค. 66 โดยก่อนหน้านี้ได้เปิดให้องค์กรร่วมจัดงานแก้ไขคำประกาศและลงชื่อร่วมกันผ่านกูเกิ้ลฟอร์ม และหลังจากทำการประกาศเจตนารมณ์แล้ว ก็ได้เปิดให้มีการลงชื่อแบบเป็นสาธารณะทางเว็บไซต์ [jitwiwat.com](https://docs.google.com/forms/d/138fHbZgMv2z4syYcsGM_McoU5ff4j3dxCz5VWjr7ARI/edit) หรือที่ลิงก์

https://docs.google.com/forms/d/138fHbZgMv2z4syYcsGM_McoU5ff4j3dxCz5VWjr7ARI/edit เพื่อเป็น digital footprint สำหรับสาธารณะ จนถึงวันที่ 16 ก.ย. 66 มีผู้ร่วมลงนามทั้งหมดจำนวน 23 องค์กร และลงนามในฐานะบุคคลจำนวน 70 คน

(3) เกิดเครือข่ายที่ต้องการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การทำงานประเด็นสุขภาวะทางปัญญาให้เกิดผลกระทบต่อสังคมมากขึ้น

จากการถอดบทเรียนการทำงานร่วมกับองค์กรร่วมจัดงานหลังเสร็จงาน และการพูดคุยกันแบบเป็นส่วนตัวในวาระต่างๆ ทำให้เห็นชัดเจนถึงความต้องการอย่างแรงกล้าของภาคส่วนต่างๆ ที่ร่วมจัดงาน Soul Connect Fest ในการทำงานประเด็นสุขภาวะทางปัญญาให้เกิดผลกระทบต่อสังคมมากขึ้น ซึ่งโครงการกำลังรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อวางแผนดำเนินการต่อเนื่อง และรักษาพลังของการทำงานร่วม เพื่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนงานมากที่สุด

3.3 เกิดการจัดการความรู้เกี่ยวกับการทำงานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา และชิ้นงานสื่อสารองค์ความรู้สำหรับเผยแพร่สู่สาธารณะ

โครงการ Soul Connect Fest ได้ทำการจัดการความรู้และสื่อสารองค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา ทั้งที่ดำเนินการไปแล้วและกำลังดำเนินการดังนี้

(1) จัดพิมพ์หนังสือ “สุขภาวะทางปัญญา 15 เส้นทางสู่สุขภาวะที่สมบูรณ์ของมนุษยชาติ” โดย ศ.เกียรติคุณ นพ. ประเวศ วะสี จำนวน 2,000 เล่ม เพื่อแจกให้ภาคีผู้ร่วมงาน Soul Connect Fest ผู้เข้าร่วมงานประชุมวิชาการ และผู้ร่วมงานประชุมอื่นๆ เกี่ยวกับระบบสุขภาพและสุขภาวะทางปัญญาที่มารับฟังปาฐกถาของอาจารย์ประเวศ และจัดทำเป็นไฟล์ pdf ไว้ในเว็บไซต์ [jitwiwat.com](https://www.jitwiwat.com) เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะ

(2) จัดทำคลิปวิดีโอบันทึกงานเสวนาวิชาการในทุกห้องเสวนาย่อย และวงเสวนาต่างๆ ในงานมหกรรม เผยแพร่ลงเฟสบุ๊กเพจ Soul Connect Fest และเพจจิตวิวัฒน์ – New Conscious ยูทูบช่อง [jitwiwatmedia](https://www.youtube.com/channel/UCjTwiwatmedia) และเก็บเป็นคลังความรู้ออนไลน์เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะต่อไป

(3) จัดทำ proceedings ของงานประชุมวิชาการ เพื่อเผยแพร่ในเดือน ธค. นี้ โดยมีสารบัญบทความที่กำลังอยู่ในขั้นตอน peer review คือ

- สุขภาวะทางปัญญาเพื่อสันติภาพ: วงจรชีวิตในการเรียนรู้เพื่อสันติ (ดร. เอกพันธ์ ปิณฑวนิช สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

- ประสบการณ์:ปัญหาปฏิบัติของเยาวชนเพศหลากหลาย (สุมาลี โตกทอง ผู้ประสานงานนักกิจกรรม และองค์กรความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย)
- มนุษย์กับธรรมชาติ และสุขภาวะทางจิตวิญญาณของคนชายขอบจากงานวิจัยไต้หวัน (ผศ.ดร.ไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)
- ร้อง เล่น “เห็น” ตัวเอง (ศักดิ์ชัย เอี่ยมกระสินธุ์ นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา)
- การข้ามพ้นตัวตนของเด็กปฐมวัยและผู้ใหญ่ในบริบทการเล่นลูสพาร์ตส์ (ศศิลักษณ์ ขยันกิจ และคณะ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับครู: การพัฒนารายวิชาในแนวทางการศึกษาฐานสมรรถนะ (จิรฤทธิ พงษ์โสภณและคณะ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์)
- การสนทนาระหว่างฉันกับแม่: ประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงมิติภายในของผู้ดูแลผ่านการสนทนากับผู้ป่วยอัลไซเมอร์ (ชนะพัฒน์ อิมใจ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล)
- การสืบค้นตนเองของผู้วิจัยในการเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยด้านจิตใจในครอบครัว (ปาริชาติ เลิศบุญเหรียญ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล)
- การเดินทางภายในของฉันผ่านการทำกลุ่มสนทนาเพื่อการเติบโตในองค์กร (เพ็ญภา เสน่ห์ลักษณ์ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล)
- การวิจัยและพัฒนากระบวนการนำเสนอจิตตปัญญาศึกษาสู่สาธารณะทางสื่อสังคมออนไลน์ (เลิศศิริ สมบูรณ์ทรัพย์ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล)
- สนทริยสนทนากับการสานสัมพันธ์ภาพในครอบครัว (ศศิ มาสุข ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล)
- การสะท้อนตนเองของผู้วิจัยในการจัดดอกไม้แบบโครีงกะ (สุพิชฌาย์ เอี่ยมดิลกวงศ์ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล)

4. วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จ

ช่วงเวลาและจังหวะในการเกิดขึ้นของ Soul Connect Fest ถือได้ว่าเป็นก้าวแรกของคลื่นลูกที่สองของการทำงานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาในประเทศไทย หลังจากการทำงานในช่วง 20 ปีที่ผ่านมาของกลุ่มคนและองค์กรที่ทำงานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ทั้งในภาคการศึกษา (เช่น จิตตปัญญาศึกษา, Transformative Learning) สาธารณสุข (เช่น การประเมินคุณภาพโรงพยาบาล, การใช้จิตตปัญญาศึกษาในโรงเรียนแพทย์, การจัดระบบอาสาสมัครในโรงพยาบาล) สังคม (เช่น การส่งเสริมการตายดี, การจัดระบบอาสาสมัคร, การส่งเสริมการให้และการฟัง, การจัดกระบวนการเรียนรู้สำหรับบุคคลและองค์กรในภาคส่วนต่างๆ, การนำศาสนธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน) ภาคนโยบาย (เช่น การจัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ) รวมทั้งการทำงานของกลุ่มบุคคลจำนวนมากที่สร้างสรรค์

งานของตนให้เชื่อมโยงกับการส่งเสริมสุขภาพทางปัญญา โดยเป็นจังหวะที่กลุ่มคนและองค์กรต่างๆ ล้วนต้องการพื้นที่ในการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และรับฟังประสบการณ์อันหลากหลาย เพื่อเติมเต็มความรู้ ความเข้าใจ และความสัมพันธ์ รวมทั้งมีความปรารถนาในการร่วมมือกันทำงานเพื่อให้งานสุขภาพทางปัญญาเดินหน้าต่ออย่างมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมในทางบวกมากขึ้น โดยการมาร่วมกันจัดงาน Soul Connect Fest ถือเป็นส่วนที่สำคัญในการเติมเต็มความปรารถนานั้นให้เกิดขึ้นร่วมกัน

งานที่จัดขึ้นนับว่าประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีทั้งผู้ร่วมจัดงานและผู้เข้าร่วมงานเกินเป้าหมายที่ตั้งไว้จำนวนมาก ผู้จัดงานและผู้เข้าร่วมงานมีระดับความพึงพอใจต่อการร่วมงานสูง ผู้ร่วมจัดงานจำนวนหนึ่งมาช่วยงานโดยไม่คิดมูลค่า รวมทั้งเติมทรัพยากรส่วนตัวหรือขององค์กรร่วมด้วย ทำให้งบประมาณของการจัดงานทั้งหมดไม่สูงเกินไป เป็นไปได้ที่จะรองรับผู้สนใจร่วมงานที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของร่วมต่องานได้เป็นอย่างดี ซึ่งปัจจัยของความสำเร็จเกิดจาก

4.1 สถานการณ์ความบีบคั้นของสังคม ทำให้ทั้งผู้คนในระดับปัจเจกและองค์กรต่างๆ พยายามหาทางออกใหม่ๆ ที่ได้ผลกับความท้าทายที่เผชิญอยู่ และมีความหวังว่า การทำงานส่งเสริมสุขภาพทางปัญญาน่าจะช่วยแก้วิกฤตการณ์ทั้งระดับปัจเจกและสังคมได้

4.2 เกิดพลังบวกจากความร่วมมือของบุคคลและองค์กรจำนวนมากที่ทำงานส่งเสริมสุขภาพทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง และมีความต้องการร่วมกันในการทำให้งานสุขภาพทางปัญญาเดินหน้าต่ออย่างมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมในทางบวก

4.3 การมีส่วนร่วมในทำงานของคนทำงานสุขภาพทางปัญญาหลากหลายรุ่น ตั้งแต่รุ่นแรกสุดจนถึงรุ่นเยาว์ ทำให้บรรยากาศของขบวนการทำงานมีทั้งปัญญา บารมี ความสดใหม่ สร้างสรรค์ และหลากหลาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติอย่างอุดมสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติ

4.4 การเข้าร่วมของเครือข่ายใหม่ที่มีความสนใจงานสุขภาพทางปัญญาเป็นทุนเดิม แต่ยังไม่ได้เข้าร่วมเครือข่ายการทำงานอย่างเป็นทางการ โดยในปีวิชาการ มีการขยายงานและประเด็นการเรียนรู้ในกลุ่มงานและความชำนาญต่างๆ โดยเฉพาะด้านสังคมศาสตร์ มานุษยวิทยา นโยบายสาธารณะ รวมทั้งการผุดประเด็นร่วมสมัยต่างๆ เช่น การสร้างตัวชี้วัดความหลากหลายทางเพศ สติบำบัด แม่มด และการเป็นผู้ดูแล เป็นต้น ขณะที่ในปีงานมหกรรม มีการขยายเครือข่ายไปสู่กลุ่มคนที่สนใจและชำนาญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีใหม่ๆ ที่น่าสนใจ รวมทั้งได้กลุ่มศิลปินและอินฟลูเอนเซอร์มาเข้าร่วมพูดคุยและจัดกระบวนการเรียนรู้ในงาน ทำให้งานสุขภาพทางปัญญาเป็นที่สนใจและเข้าใจได้ของสังคมวงกว้าง สำหรับคนทุกวัยและหลากหลายกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรมขึ้นมา

4.5 แนวทางการทำงานของสำนักสร้างเสริมระบบสื่อและสุขภาพทางปัญญา ของสสส. ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ตั้งต้น มอโจทย์ สนับสนุนงบประมาณและแนวทางการทำงาน รวมทั้งมีการตัดสินใจที่แหลมคมเมื่อเกิดความท้าทายในการทำงาน เข้าร่วมแก้ปัญหาอย่างจริงจัง และให้การสนับสนุนต่างๆ ที่จำเป็นเพิ่มเติม ขณะที่เปิดโอกาสให้คนทำงานทำงานได้อย่างเป็นอิสระและสร้างสรรค์ จึงเป็นกำลังสำคัญทั้งเบื้องหลังและเบื้องหน้าของความสำเร็จในงานนี้

4.6 วิธีการเชื่อมประสานให้เกิดการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ บนหลักการความเคารพความแตกต่าง รับฟังความต้องการที่หลากหลาย จัดการและสนับสนุนให้เกิดรูปธรรมของการทำงาน จัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและตามความจำเป็น ร้องขอและเปิดรับความช่วยเหลือจากเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน และมีการปฏิบัติธรรมกับชีวิตด้านในอยู่ตลอดเวลาขณะที่ทำงานภายนอก

5. สรุปบทเรียนและข้อเสนอแนะ

บทเรียนสำคัญจากการทำโครงการ Soul Connect Fest คือการเรียนรู้เกี่ยวกับประสาน สนับสนุน และจัดการการทำงานที่เกิดจากความร่วมมือของผู้คนจำนวนมากในลักษณะเครือข่ายการทำงานขนาดใหญ่ ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดคือการมองเห็นเจตนาพร้อม และเคารพแก่นแกนความต้องการของผู้คนที่เข้ามาทำงานร่วมกันทำงาน ในการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพทางปัญญาให้ประสบความสำเร็จและมีผลกระทบกับสังคมมากขึ้น ขณะเดียวกัน ก็ต้องทำความเข้าใจกับความต้องการและธรรมชาติอันแตกต่างหลากหลายของคนในชุมชน ทั้งความเชื่อ บริบท ความคิด ภัย ความศรัทธา ภายใต้เป้าหมายที่อาจไม่คล้ายกันเสียทีเดียว ทำให้เกิดการเผชิญและคลี่คลายความขัดแย้งระดับต่างๆ การยอมรับและเรียนรู้จากความทุกข์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งการทำความเข้าใจธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ที่มีร่วมกัน คือการรักสุขและเกลียดทุกข์

สิ่งสำคัญของการทำงานร่วมกันคือ การพยายามทำให้เกิดหลักการทำงานที่เป็นธรรม ไม่เอาเปรียบเบียดเบียนกัน และใช้การสื่อสาร ทำความเข้าใจ และเจรจาต่อรองเพื่อประสานประโยชน์ร่วมกันในการทำงาน นอกจากนี้คนทำงานยังต้องพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญอีกมากในการเชื่อมประสานเครือข่ายขนาดใหญ่ เพื่อให้สอดคล้องกับจังหวะก้าวของการงานนับจากนี้ ที่ต้องทำงานร่วมกันเป็นภาพใหญ่เพื่อให้งานสุขภาพทางปัญญาเกิดผลกระทบที่มากขึ้นต่อสังคม

เมื่อย้อนกลับไปมองช่องว่างสำคัญของขบวนการทำงานสุขภาพทางปัญญา ซึ่งเป็นที่มาของการจัดทำโครงการ Soul Connect Fest คือการขาดพื้นที่เชื่อมโยงคนทำงานอย่างต่อเนื่อง ขาดการตั้งโจทย์หรือเป้าหมายที่แหลมคมเชิงยุทธศาสตร์ร่วมกัน ขาดการจัดการความรู้ในภาพรวมของขบวนการทำงาน ขาดการออกแบบงานสื่อสารสำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ รวมทั้งขาดการเชื่อมโยงกับมิติทางสังคม การสร้างนโยบายสาธารณะ และการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ แม้งาน Soul Connect Fest ที่เกิดขึ้นจะดำเนินไปในทิศทางที่สามารถเติมเต็มช่องว่างให้แคบลงได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม แต่ก็จำเป็นต้องดำเนินงานต่ออย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่ออาศัยโมเมนตัมของความยินดี ความหวัง และความสัมพันธ์อันดีที่เกิดขึ้นร่วมกันจากความสำเร็จของงานเป็นพลังบวกในการขับเคลื่อนขบวนไปข้างหน้า

ในการถอดบทเรียนของคนทำงาน เบื้องต้นพบข้อเสนอสำคัญร่วมกันจากเครือข่ายดังนี้

5.1 การจัดงานครั้งต่อไป

- ควรจัดต่อเนื่อง ทั้งเวทีแยกย่อยเชิงประเด็นและเวทีกลางในลักษณะเวทีใหญ่ โดยเวทีย่อยจัดให้มีความถี่มากขึ้น ส่วนเวทีใหญ่ควรจัดทุกปีหรืออย่างน้อยที่สุดไม่ควรเกินทุก 2 ปี

- ควรจัดในภูมิภาคด้วย เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงกิจกรรมสำคัญของคนในพื้นที่ต่างๆอย่างเท่าเทียม
- นวัตกรรมวิชาการและงานมหรสพมารวมเป็นงานเดียวกัน เพื่อเปิดพื้นที่และโอกาสในการเข้าร่วมให้เกิดขึ้นอย่าง

หลากหลาย และขยายเวลาการจัดงานบางส่วน เช่น นิทรรศการ ให้นานขึ้น

5.2 ควรสำรวจและจัดทำ mapping งานส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญา ว่าใคร ทำอะไร อยู่ที่ไหน และเปิดพื้นที่เชื่อมโยงการทำงานทั้งเชิงประเด็นและในภาพรวม

5.3 การพัฒนากำลังคนในการทำงานด้านนี้เป็นสิ่งจำเป็น ควรมีกระบวนการส่งเสริมศักยภาพภาพภาคีเครือข่าย ทั้งนักวิชาการและนักจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสร้างกลุ่มและผู้นำเพื่อขับเคลื่อนงานสุขภาวะทางปัญญาในพื้นที่

5.4 ชักชวนภาคีเครือข่ายด้านศาสนาเข้ามาร่วมขับเคลื่อนงานให้มากขึ้น เนื่องจากมีเนื้อหา เครื่องมือ ความชำนาญ และโครงสร้างการทำงานที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาวะทางปัญญาอยู่แล้วอย่างชัดเจน

5.5 ตั้งเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และประเด็นการขับเคลื่อนงานชัดเจน และสร้างเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกันของการทำงานระดับเครือข่าย

5.6 เชื่อมโยงการทำงานประเด็นสุขภาวะทางปัญญากับภาคส่วนต่างๆที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ และทำงานแบบร่วมทุนทำงานให้มากขึ้น

5.7 จำเป็นต้องจัดทำความรู้ด้าน Spiritual Literacy ให้สังคม และทำเพื่อคนทุกกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน เช่น กลุ่ม New comers กลุ่มเปราะบางหรือประสบปัญหาต่างๆ คนที่ทำงานในองค์กร นักเรียน-นักศึกษา การจัดตามช่วงวัย พื้นที่ อาชีพ และประเด็น เป็นต้น

5.8 ควรติดตั้งกลไกการประเมินผลและจัดทำตัวชี้วัดความเปลี่ยนแปลงร่วมไปกับขบวนการทำงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการตระหนักร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมกับการพัฒนาสุขภาวะทางปัญญาของคนทำงานทั้งหมด โดยออกแบบกลไก เครื่องมือ กระบวนการ และระยะเวลาของการประเมินผลให้สอดคล้องกับมิติสุขภาวะทางปัญญา

5.9 ควรผลักดันให้สุขภาวะทางปัญญาเป็นนโยบายสาธารณะ

5.10 เชื่อมโยงการทำงานสู่เวทีระดับนานาชาติ โดยเชิญภาคีระดับสากลเข้ามาร่วมงาน หรือขยายการทำงานเพื่อเชื่อมโยงกับเครือข่ายระดับสากลที่สนใจทำงานร่วมในประเด็นนี้